

light the experience of European integration cooperation of the participants in the educational process of the Municipal establishment “Kharkiv humanitarian-pedagogical academy” of Kharkiv regional council and the International School Premjers (Riga, Republic of Latvia) regarding the organization of project training in the lessons of “Digital Design”. Pupils of grades 5–8 were offered to take part in the social project “Save the pet”. Its goal was to create social advertising (author’s posters and stickers) for participation in a charity event to help the shelter for pets “Labās Mājas” (Riga, Republic of Latvia). Cooperation between the participants of the educational process was carried out in the context of the development and implementation of the method of organizing pupils’ project activities as part of the work of the student group “World of Computer Graphics and Multimedia”. The main stages of work on the “Save the pet” project are considered: pre-project preparation, planning, research, implementation of the project, and demonstration of its results. Examples of the use of online services (Trello, Miro, Jamboard, Canva, Figma, Google Drive, Google Meet) in project training are given. For future computer science teachers from Ukraine joining the European Educational Space became a promising opportunity to interact with the pedagogical community of the European Union.

Key words: European integration, project training, social project, education seekers, training course “Digital Design”, online services.

УДК 378.014.6 (477):061.1 ЄС

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.1.27>

Кірдан О. Л., Кірдан О. П.

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті окреслено особливості забезпечення якості й ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції. Для досягнення мети використано загальнонаукові методи, як-от: аналіз, синтез, порівняння, конкретизації, узагальнення, контент-аналіз. Охарактеризовано зміст Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом в аспекті викликів для оновлення освітньої діяльності університетів у контексті статусу України як країни-кандидата. Акцентовано на пріоритетних завданнях наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності у вітчизняних закладах вищої освіти. Обґрунтовано зміст понять “ефективність освітньої діяльності” та “якість освітньої діяльності”. Охарактеризовано підходи до визначення критеріїв і показників ефективності освітньої діяльності в університетах. Константовано, що забезпечення якості й ефективності освітньої діяльності в університетах України узалежене від політики закладів вищої освіти та локальних нормативних документів, які формалізують ці процеси на інституційному рівні. Окреслено спектр освітніх компонентів (обов’язкових і вибіркових) підготовки здобувачів вищої освіти з питань європейської інтеграції України, які нині реалізуються вітчизняними університетами. Константовано потребу введення у професійну підготовку здобувачів вищої освіти різних галузей і спеціальностей освітніх компонентів щодо економічного, соціального, комунікаційного та правового вимірів інтеграції України і Європейського Союзу та доцільність проведення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з питань методики викладання європейської інтеграції, проведення науково-комунікаційних заходів для академічного й адміністративно-управлінського складу вітчизняних університетів з актуальних питань євроінтеграції.

Ключові слова: освітня діяльність, євроінтеграція, університет, якість освітньої діяльності, якість вищої освіти, критерії ефективності, показники ефективності, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти.

З ухваленням у 2014 році Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – ЄС) на законодавчому рівні закріплено курс України на європейську інтеграцію в освіті. У законах України “Про вищу освіту” (2014 р.), “Про освіту” (2017 р.), “Про фахову передвищу освіту” (2019 р.) тощо закладено правові основи для інтеграції української освіти до європейського освітнього простору, синхронізовано кроки до забезпечення якості вищої освіти й освітньої діяльності. У “Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні” зазначено, що “зусилля ЄС із 2017 р. спрямовано на побудову до 2025 р. Європейського освітнього простору. Створення Європейського освітнього простору вважається квінтесенцією європейської інтеграційної кооперації в освіті та реалізується за напрямками якості, інклюзії та гендерної рівності, трансформації в зелене та цифрове суспільство (включно з економікою), удосконалення підготовки освітян” [7, с. 134]. Отже, якість освітньої діяльності та підготовка освітян є пріоритетними завданнями закладів вищої освіти України.

Актуальність проблеми розроблення та впровадження механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції наголошено в дослідженні науковців Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України [10]. Авторами акцентовано на безпосередньому зв’язку з дослідженням проблем “розвитку вищої освіти, імплементації провідних зарубіжних підходів до забезпечення якості вищої освіти, управління та врядування у вітчизняній системі вищої освіти, розробленням політики щодо управління якістю вищої освіти та забезпечення ефективності освітньої

діяльності в сучасних умовах, а також засвідчується положеннями низки міжнародних аналітичних документів (UNESCO, OECD, World Bank), стратегічних документів Європейського простору вищої освіти, зокрема досліджень EUA, а також законодавства України. Головним вектором розвитку Європейського простору вищої освіти залишається забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти, що перебуває у фокусі підходів та інструментів Болонського процесу” [10, с. 179].

Мета статті – схарактеризувати основні складники механізмів забезпечення якості й ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції.

У гл. 9 “Співробітництво у сфері науки та технологій” Угоди про асоціацію між Україною та ЄС вказано на посилення наукового та технологічного співробітництва з метою “як наукового розвитку як такого, так і зміцнення свого наукового потенціалу для вирішення національних та глобальних викликів” (ст. 374); “сприяння розвитку конкурентоспроможної економіки та суспільства, яке базується на знаннях” (ст. 375) [11].

Акцентуємо, що статус України як країни – кандидата на вступ до Європейського Союзу зумовлює необхідність пошуку ефективних механізмів забезпечення якості й ефективності освітньої діяльності вітчизняних університетів. У зв’язку з тим, що відповідно до ст. 15 Закону України “Про освіту” наукова, науково-технічна й інноваційна діяльність закладів вищої освіти є обов’язковою та невід’ємною складовою частиною їхньої освітньої діяльності, окреслимо пріоритетні завдання співробітництва України та ЄС у сфері наукової й інноваційної діяльності. Так, у ст. 376 зазначено, що таке співробітництво забезпечується шляхом: “а) обміну інформацією щодо політики Сторін у сфері науки та технологій; б) участі в наступній Рамковій програмі ЄС із досліджень та інновацій “Горизонт 2020”; в) спільної реалізації наукових програм і дослідної діяльності; г) спільного дослідження діяльності, спрямованої на заохочення наукового прогресу, трансферу технологій і ноу-хау; д) навчання шляхом реалізації програм обміну для дослідників і спеціалістів; е) організації спільних заходів щодо наукового та технологічного розвитку; ж) ужиття заходів, спрямованих на розвиток сприятливих умов для проведення досліджень і впровадження нових технологій, а також належного захисту інтелектуальної власності результатів досліджень; з) активізації регіонального й іншого міжнародного співробітництва, зокрема в Чорноморському контексті та в рамках багатосторонніх організацій, зокрема: Організації Об’єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та Великої вісімки (G8), а також у контексті багатосторонніх угод; и) обміну досвідом у сфері управління науково-дослідними установами з метою розвитку та покращення їхніх спроможностей щодо здійснення й участі в наукових дослідженнях” [11].

Зважаючи на зобов’язання України щодо зближення з ЄС у сфері вищої освіти, яке відбувається в рамках Болонського процесу, нині поглиблено співробітництво між закладами вищої освіти, адаптовано законодавство України, а саме: відбувся перехід на триступеневу систему вищої освіти (закон України “Про вищу освіту”, 2014 р.); ухвалено законодавчі зміни щодо визнання неформальної освіти через встановлення вимог щодо зарахування її результатів частково або в повному обсязі; схвалено Концепцію підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти; розпочато впровадження реформи “Нова українська школи” (із 2018 р.); участь у програмах ЄС (наприклад, Erasmus+) тощо.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України в розділі “Європейська та євроатлантична інтеграція” інформує про те, що інтеграція України до Європейського дослідницького простору є частиною імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Відповідно до ст. ст. 375–376 Угоди співробітництво між Україною та ЄС у сфері науки і технологій спрямоване на залучення України до Європейського дослідницького простору через підтримку реформування та реорганізації системи управління науковою сферою та наукових установ, участі в рамкових програмах ЄС із досліджень та інновацій, спільної реалізації міжнародних наукових програм і проведення спільних досліджень. Для українських учених інтеграція до Європейського дослідницького простору (далі – ЄДП) є можливістю поглибити співпрацю з науковою спільнотою ЄС, а для держави – інструментом адаптації стандартів і норм Європейського Союзу у сфері науки й інновацій. У 2021 р. наказом Міністерства освіти і науки (від 10 лютого 2021 р. № 167) було затверджено оновлену Дорожню карту інтеграції України до ЄДП, яка є стратегічним документом, що охоплює багатосторонні процеси з метою системної підтримки науки й інновацій [2].

Відповідно до ст. 75 Закону України “Про вищу освіту” основними напрямками міжнародного співробітництва закладів вищої освіти є: “1) участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами, аспірантами, докторантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками; 2) проведення спільних наукових досліджень; 3) організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; 4) участь у міжнародних освітніх і наукових програмах; 5) спільна видавнича діяльність; 6) надання послуг, пов’язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам в Україні; 7) створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними вищими навчальними закладами, науковими установами, організаціями; 8) відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між такими вищими навчальними закладами й іноземними партнерами; 9) залучення педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників іноземних вищих навчальних закладів для участі в педагогічній, науково-педагогічній і науковій роботі у вищих навчальних закладах України; 10) направлення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

України, на навчання в закордонних вищих навчальних закладах; 11) сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників і осіб, які навчаються; 12) інші напрями і форми, не заборонені законом” [3]. Отже, у контексті євроінтеграції пріоритетні напрями наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників університетів України спрямовані на розширення залучення академічної спільноти до програм наукової й академічної міжнародної мобільності; проведення спільних досліджень і науково-комунікаційних заходів; науково-публікаційну активність тощо.

Зважаючи на мету статті, констатуємо, що в сучасному науковому дискурсі більшого поширення набуло поняття “якість освітньої діяльності”. Поняття “ефективність освітньої діяльності” здебільшого вживається в економічних дослідженнях (І. Грищенко, С. Матюх, Н. Хворостяна й інші) як складник ефективності діяльності закладу вищої освіти. На наш погляд, поняття “якість освітньої діяльності” й “ефективність освітньої діяльності” є близькими за своїм змістом, проте не тотожними. Поняття “ефективність освітньої діяльності” розуміємо як результативність освітньої діяльності закладу вищої освіти та результативність освітнього процесу з реалізації освітніх програм, що вимірюються кількісно та якісно.

Дослідники, які обстоюють педагогічне трактування поняття “якість освітнього процесу”, наголошують на тому, що “це сукупність властивостей і характеристик освітнього процесу, які надають йому здатність формувати такий рівень професійної компетентності особи, який задовольняє його потреби, потреби суспільства і держави” [8, с. 284].

У Законі України “Про освіту” поняття “якість освітньої діяльності” визначено як “рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, установленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг” [4].

У дослідженні О. Черниш виокремлено такі різновиди ефективності освітньої діяльності: економічну, педагогічну, соціальну, ресурсну та технічну. На думку дослідниці, ефективність як критерій, на основі якого оцінюється освітня діяльність, відображає те, які витрати ресурсів (матеріальних, фінансових, людських, часових) були здійснені (або необхідно здійснити) для того, щоб отримати необхідний результат у вигляді кваліфікованості й освіченості випускників навчальних закладів, інших складників якості освіти. Ефективність показує вартість і зусилля, якими досягнуто того чи іншого рівня якості освіти, наскільки виправдані ті чи ті витрати з погляду можливості їх покриття, наскільки вони доцільні та прийнятні з погляду наявних в освітній галузі норм витрачання ресурсів” [12].

На нашу думку, поняття “ефективність освітньої діяльності” є комплексним, адже охоплює педагогічні, психологічні, соціальні, економічні й інші складники. Критерії ефективності освітньої діяльності мають відповідати сучасним аспектам діяльності закладів вищої освіти й охоплювати ефективність: використання науково-педагогічного потенціалу, матеріально-технічної бази, інформаційного (ресурсного) забезпечення освітнього процесу, наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності. Під час побудови системи критеріїв оцінки ефективності освітньої діяльності, на наш погляд, доцільно дотримуватись низки принципів, а саме: система показників повинна охоплювати місію та візію закладу вищої освіти на загальнодержавному, галузевому, регіональному (містоутворювальний) рівнях, система показників повинна уможливити систематичний збір і аналіз отриманої статистичної інформації; показники, як складники критеріїв оцінки, мають бути релевантними, однозначними, репрезентативними та порівнюваними.

В аспекті досліджуваної проблеми, на наш погляд, значущим є підхід вітчизняних науковців, відповідно до якого визначено такі “загальні теоретичні основи забезпечення ефективності освітньої діяльності в Європейському просторі вищої освіти: принципи (навчання на основі досліджень, навчання через дослідження, інтеграція вищої освіти та досліджень (“трикутник знань”), студентоцентрованість навчання, викладання й оцінювання, університетська автономія), підходи (студентоцентрований, інклюзивний, компетентнісний, результативний (програмні результати навчання), інтернаціоналізація, цифровізація/діджиталізація); інструменти (Національна рамка кваліфікацій – NQF, результати навчання – LO, Європейські стандарти та рекомендації – ESG, Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система – ECTS, Додаток до диплома – DS); механізми (стандартизація (ISO, ISCED, ISCO, UNSNA, KBED, ДКПП тощо); рейтингування (ARWU, Times, QS, The Europe Teaching Rankings тощо)” [10, с. 183]. Отже, науковцями до механізмів ефективності освітньої діяльності віднесено стандартизацію та рейтингування.

Окрім того, ученими О. Воробйовою, М. Дебич, В. Луговим, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Талановою, К. Тримою схарактеризовано механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції [6].

У підсумку акцентуємо, зважаючи на автономію закладів вищої освіти, механізми забезпечення якості й ефективності освітньої діяльності в університетах України узалежнено від політики закладів вищої освіти та локальних нормативних документів, які формалізують ці процеси на інституційному рівні.

У попередніх дослідженнях нами зазначено потребу введення освітнього компоненту “Угода про асоціацію з ЄС” як складника професійної підготовки здобувачів вищої освіти [5].

На основі аналізу офіційних сайтів університетів України констатуємо, що нині в низці закладів уведено освітні компоненти з питань європейської інтеграції України в підготовку здобувачів вищої освіти. Так, у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника із 2022/2023 н.р. під час реалізації магістерської освітньої програми “Управління навчальним закладом” спеціальності 073 “Менеджмент” заплановано вивчення обов’язкової навчальної дисципліни “Євроінтеграційні процеси в освіті”.

Метою вивчення дисципліни є “ознайомлення здобувачів з євроінтеграційними засадами освітньої діяльності; ознайомити з особливостями виникнення й розвитку європейської інтеграції; навчити аналізувати проблеми євроінтеграції та сучасної співпраці України із країнами Європейського Союзу та міжнародними організаціями, надання знань щодо організації системи вищої освіти в Україні й інших європейських країнах; розуміння концептуальних основ її модернізації, трансформації та реформування у процесі інтеграції в європейський освітній простір для ефективного управління закладами освіти для забезпечення сталого розвитку в умовах децентралізації, ухвалювати ефективні управлінські рішення в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей” [9].

На бакалаврських програмах з політології (обов’язкова навчальна дисципліна “Європейська інтеграція” Полтавської державної аграрної академії), публічного управління й адміністрування (вибіркова навчальна дисципліна “Євроінтеграційні процеси та збереження національної ідентичності”, ОНАХТ; “Європейська інтеграція: етапи, досягнення та результати” у Національному технічному університеті “Дніпровська політехніка”) тощо запроваджено вивчення освітніх компонентів з актуальних питань європейської інтеграції України.

У ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана” із 2018 р. на бакалаврській освітній програмі “Міжнародна економіка” викладається обов’язкова навчальна дисципліна “Європейська інтеграція” та вибіркова “Європейські стратегії України”.

Із 2018 р. у Львівському національному університеті імені Івана Франка для студентів I курсу спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 281 “Публічне управління та адміністрування” започатковано вивчення навчальної дисципліни “Економіка у європейській інтеграції”.

В Ізмаїльському державному гуманітарному університеті із 2016 р. на бакалаврській освітній програмі “Історія та археологія: історія. Європейські студії” передбачено вивчення обов’язкової навчальної дисципліни “Історія європейської інтеграції”.

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка до вибіркового спеціалізованого блоку “Економіка європейської інтеграції” бакалаврської програми “Міжнародні економічні відносини” [1] включено такі навчальні дисципліни, як: економіка країн Європейського Союзу; валютна та фінансова інтеграція в ЄС; конкурентна політика ЄС; єдина сільськогосподарська політика ЄС; спільна комерційна політика ЄС; єдиний внутрішній ринок ЄС; фондовий ринок ЄС; соціальна та міграційна політика ЄС.

Висновки. Отже, на підставі вказаного резюме, що нині необхідне розширення практики введення освітніх компонентів щодо економічного, соціального, комунікаційного та правового вимірів інтеграції України і ЄС у професійну підготовку здобувачів вищої освіти різних галузей і спеціальностей у вітчизняних закладах вищої освіти. На наш погляд, необхідно започаткувати проведення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників із питань методики викладання дисципліни “європейська інтеграція”, провести низку науково-комунікаційних заходів для академічного й адміністративно-управлінського складу вітчизняних університетів.

Використана література:

1. Економіка європейської інтеграції : збірник робочих навчальних програм курсів для вибіркового спеціалізованого блоку бакалаврської програми / за ред. О. Шниркова. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, Центр досконалості Жана Моне, 2022. 130 с.
2. Європейська та Євроатлантична інтеграція. *Міністерство освіти і науки України* : офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/evropejska-ta-evroatlantichna-integraciya> (дата звернення: 06.09.2022).
3. Про вищу освіту : Закон України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 06.09.2022).
4. Про освіту : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 06.09.2022).
5. Кірдан О. Освітній компонент “Угода про асоціацію з ЄС” як складник професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Угода про асоціацію з ЄС як інструмент забезпечення стійкості економіки України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 25–26 листопада 2021 року, м. Київ : у 2-х ч. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, Центр досконалості Жана Моне, 2022. Ч. 2. С. 80–81.
6. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції : монографія / О. Воробйова та ін. ; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. 220 с.
7. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; редкол. : В. Кремень (голова) та ін. ; за заг. ред. В. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.
8. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика : словник / М. Вовк та ін. ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2021. 312 с.
9. Силабус навчальної дисципліни “Євроінтеграційні процеси в освіті”. URL: <https://pnu.edu.ua/> (дата звернення: 06.09.2022).
10. Теоретичні основи політики та механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах у контексті євроінтеграції : препринт (аналітичні матеріали) / О. Базелюк та ін. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2021. 192 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/evroint-univ_2021-192p.pdf (дата звернення: 06.09.2022).
11. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/tekst-uhody-pro-asotsiatsiiu> (дата звернення: 06.09.2022).
12. Черниш О. Сутність ефективності освітньої діяльності ВНЗ. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4788/1/20160428-29_TEZY_V3_P256.pdf (дата звернення: 06.09.2022).

References:

1. Shnyrkov O., ed. by (2022). *Ekonomika yevropeiskoi intehratsii: zbirnyk robochykh navchalnykh prohram kursiv dlia vybirkovoho spetsializovanoho bloku bakalavrskoi prohram* [Economics of European Integration: Collection of syllabi for bachelor specialization program]. K.: Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Navchalno-naukovyi instytut mizhnarodnykh vidnosyn, Tsentri doskonalosti Zhana Mone, 130 s. [in Ukrainian].
2. Yevropeiska ta Yevroatlantychna intehratsiia. Ofitsiinyi sait Ministerstva osvity i nauky Ukrainy [European and Euro-Atlantic integration. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/yevropejska-ta-yevroatlantichna-integraciya> (data zvernennia: 06.09.2022).
3. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" [Law of Ukraine "On Higher Education"] (2014). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 06.09.2022).
4. Zakon Ukrainy "Pro osvitu" [Law of Ukraine "On Education"] (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (data zvernennia: 06.09.2022).
5. Kirdan O. L. (2022). Osvitnii komponent "Uhoda pro asotsiatsiiu z YeS" yak skladnyk profesiinoi pidgotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity [The educational component "of the Association Agreement with the EU" as a component of professional training for students of higher education]. K.: Kyivskiy natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Navchalno-naukovyi instytut mizhnarodnykh vidnosyn, Tsentri doskonalosti Zhana Mone, Ch. 2, s. 80–81 [in Ukrainian].
6. Mekhanizmy otsiniuvannya yakosti vyshchoi osvity v umovakh yevrointehratsii [Mechanisms for evaluating the quality of higher education in the conditions of European integration] (2020). Kyiv: In-t vyshchoi osvity NAPN Ukraini, 220 s. [in Ukrainian].
7. Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini [National report on the state and prospects of education development in Ukraine] (2021). Kyiv : KONVI PRINT, 384 s. [in Ukrainian].
8. Pedagogichna osvita v Ukraini: teoriia i praktyka : slovnyk [Pedagogical education in Ukraine: theory and practice: dictionary] (2021). Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh imeni Ivana Ziazuna NAPN Ukrainy. Kyiv, 312 s. [in Ukrainian].
9. Sylabus navchalnoi dystsypliny "Ievrointehratsiini protsesy v osviti" [Syllabus of the educational discipline "European integration processes in education"]. URL: <https://pnu.edu.ua/> (data zvernennia: 06.09.2022).
10. Teoretychni osnovy polityky ta mekhanizmiv zabezpechennia efektyvnosti osvitnoi diialnosti v universytetakh u konteksti yevrointehratsii: prepynt (analytychni materialy) [Theoretical foundations of policy and mechanisms for ensuring the effectiveness of educational activities in universities in the context of European integration: preprint (analytical materials)] (2021). Kyiv: In-t vyshchoi osvity NAPN Ukrainy, 192 s. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/evroint-univ_2021-192p.pdf (data zvernennia: 06.09.2022).
11. Uhoda pro Asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS [Association Agreement between Ukraine and the EU]. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/tekst-uhody-pro-asotsiatsiiu> (data zvernennia: 06.09.2022).
12. Chernysh O. V. (2016). Sutnist efektyvnosti osvitnoi diialnosti VNZ [The essence of the effectiveness of educational activities of universities]. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4788/1/20160428-29_TEZY_V3_P256.pdf (data zvernennia: 06.09.2022).

Kirdan O., Kirdan O. Mechanisms for ensuring the quality and efficiency of educational activities in the universities of Ukraine in the context of European integration

The article characterizes the mechanisms of ensuring the quality and efficiency of educational activities in Ukrainian universities in the context of European integration. To achieve the goal, general scientific methods were used: analysis, synthesis, comparison, specification, generalization, content analysis. The association agreement between Ukraine and the European Union is characterized in terms of challenges for updating the educational and scientific components of university activity in the context of Ukraine's status as a candidate country. Emphasis is placed on the priority tasks of scientific and innovative activities in domestic institutions of higher education. The content of the concepts "effectiveness of educational activity" and "quality of educational activity" is substantiated. The criteria and indicators of the effectiveness of the educational activity of scientific and pedagogical workers are singled out. The educational components of the training of higher education applicants on the issues of European integration of Ukraine, which are currently implemented by domestic universities, are analyzed. The need to introduce educational components regarding the economic, social, communication and legal dimensions of the integration of Ukraine and the EU into the professional training of future specialists was noted. It is emphasized that the mechanisms for ensuring the quality and efficiency of educational activities in Ukrainian universities depend on the policy of higher education institutions and local normative documents that formalize these processes at the institutional level.

Key words: *educational activity, European integration, university, quality of educational activity, quality of higher education, efficiency criteria, indicators of efficiency, scientific and pedagogical workers, students of higher education.*